

**PROJEKT MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO OBSZARU ZLOKALIZOWANEGO W REJONIE ULICY
POŁUDNIOWEJ I OLSZTYŃSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI TURÓW
W GMINIE OLSZTYN**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

2021, lipiec

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	3
I. 1.	Podstawa prawna, przedmiot i cel prognozy.....	3
I. 2.	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	5
I. 3.	Metodyka	7
II.	Ocena aktualnego stanu środowiska na terenach objętych projektem oraz na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	10
II. 1.	Budowa geologiczna	10
II. 2.	Rzeźba terenu	11
II. 3.	Gleby	11
II. 4.	Wody	12
II. 5.	Klimat.....	14
II. 6.	Przyroda ożywiona	15
II. 7.	Walory krajobrazowe.....	16
II. 8.	Ocena jakości środowiska oraz jego zagrożeń.....	16
III.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie prawnej na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody	20
IV.	Ocena projektu planu w aspekcie uwzględnienia celów ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	21
V.	Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów	24
VI.	Potencjalne zmiany środowiska w wyniku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	25
VII.	Przewidywane oddziaływania na środowisko	26
VII. 1.	Warunki zdrowotne i bezpieczeństwo ludności	26
VII. 2.	Zwierzęta i rośliny oraz różnorodność biologiczną.....	27
VII. 3.	Wody powierzchniowe i podziemne	27
VII. 4.	Klimat i powietrze atmosferyczne	28
VII. 5.	Powierzchnia ziemi i zasoby naturalne	29
VII. 6.	Krajobraz i zabytki	29
VII. 7.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	30
VIII.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	31
IX.	Proponowane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu	33
X.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	34

SPIS TABEL

1	Przeznaczenie terenów objętych projektem planu miejscowego wraz z podstawowymi wskaźnikami wpływającymi na skalę możliwej presji na środowisko	6
2	Klasy bonitacyjne gruntów rolnych	12
3	Zestawienie celów ochrony środowiska zawartych w wymienionych dokumentach oraz ocena zgodności rozwiązań projektowanego dokumentu ze wskazanymi celami, mającymi znaczenie dla projektowanego dokumentu oraz sposób ich uwzględnienia w projekcie planu.....	20

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Prognoza oddziaływania na środowisko – mapa w skali 1:2000

I. WPROWADZENIE

I. 1. PODSTAWA PRAWNA, PRZEDMIOT I CEL PROGNOZY

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko (zwanej dalej „prognozą”) jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zlokalizowanego w rejonie ulicy Południowej i Olsztyńskiej, w miejscowości Turów w gminie Olsztyn (zwany dalej „planem”). Projekt ten został sporządzony w związku z Uchwałą Nr V/59/19 Rady Gminy Olsztyn z dnia 4 czerwca 2019 r.

Projekt dokumentu został sporządzony na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2020, poz. 293, ze zm.). Plan, zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2020 poz. 283, ze zm.), należy do dokumentów wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji dokumentu. Postępowanie to obejmuje w szczególności: (1) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie, (2) sporządzenie prognozy, (3) uzyskanie wymaganych opinii, (4) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zasady i cel sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko reguluje rozdział 2 w dziale IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] (Prognoza oddziaływania na środowisko). Bezpośrednią podstawę prawną sporządzenia prognozy stanowi art. 51 ust. 1 cyt. ustawy. Celem prognozy jest w szczególności, zgodnie z art. 51 ust. 1 i 2 przywołanej ustawy:

- ocena istniejącego stanu środowiska oraz określenie potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektu planu;
- określenie problemów i celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu planu;
- określenie przewidywanych znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów oraz na środowisko: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy;
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów;
- przedstawienie (przy wzięciu pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektu dokumentu, a także cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów) rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu (wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opisem metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru) albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych (ze wskazaniem napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy);
- określenie proponowanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Zgodnie z art. 53 w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 uoos, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo WOOŚ.411.112.2020.AOK z dnia 9 września 2020 r.) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Częstochowie (pismo NS/NZ.522-62/20 z dnia 25 sierpnia 2020 r.).

Podczas prac nad dokumentacją oparto się o przepisy zawarte w innych ustawach, wraz z powiązаныmi aktami wykonawczymi, w szczególności uwzględniając ustawy: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, Prawo geologiczne i górnicze, o ochronie przyrody, o lasach, o odpadach, o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W trakcie prac dokonano wizji terenu oraz przeanalizowano powiązane z przedmiotem prognozy dokumenty i opracowania oraz zebrane materiały, w szczególności uwzględniono:

- Baza danych MIDAS, prowadzona przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>;
- Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych zbiornika wód podziemnych Częstochowa E (GZWP nr 326). Oprac.: Bielecka H. wraz z zespołem, 2008.
- Gminny Program Ochrony Środowiska. Aktualizacja na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 Gmina Olsztyn. Olsztyn, czerwiec 2009;
- Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony 1: 500 000. Red. A.S. Kleczkowski. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo - Hutnicza. Kraków, 1990;
- Opracowanie ekofizjograficzne do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olsztyn, Biuro Rozwoju Regionu w Katowicach sp. z o.o., 2010;
- Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2015;
- Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.)
- Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji” (uchwała Nr V/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r.);
- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 1 czerwca 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej wielootworowego ujęcia wody podziemnej Srocko-Olsztyn (Dz.Urz. Woj.Śl. Nr 113 z dn. 21.06.2010r., poz. 1818);
- Stan środowiska w województwie śląskim w 2018 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, 2019.
- Uchwała Nr IV/48/2/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”;
- Uproszczony plan urządzenia lasu na lata 2008 – 2017. Gmina: Olsztyn. Powiat: Częstochowski. Stan na 1.01.2008 r. PW Krameko Sp. z o.o.;
- Założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja Olsztyńsko-Mirowska PLH240015, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, 2015.

I. 2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Zawartość i główne cele projektu planu

Cel, zasady i tryb sporządzenia planu oraz zakres dokumentu określa ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587), a także przepisy odrębne odnoszące się do obszaru objętego planem.

Ustalenia planu sporządza się w nawiązaniu do polityki przestrzennej gminy wyrażonej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Olsztyn (uchwała Nr XV/141/2012 Rady Gminy Olsztyn z dnia 28 czerwca 2012 r.), z którym plan miejscowy musi być zgodny i nie może naruszać jego ustaleń.

Głównym zadaniem planu jest stworzenie warunków kontrolowanego rozwoju terenów zurbanizowanych w nawiązaniu do otoczenia, przy uwzględnieniu ochrony zidentyfikowanych zasobów środowiska oraz wartości przyrodniczych, kulturowych czy krajobrazowych, w szczególności poprzez ustalenie zasad możliwych przekształceń istniejącej struktury funkcjonalnej i przestrzennej, w tym ustalenie linii rozgraniczających poszczególne tereny o różnym przeznaczeniu oraz określenie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenu i w kształtowaniu zabudowy.

Treść uchwały (projektu planu) jest zawarta w 4 rozdziałach: 1 – przepisy ogólne, 2 – ustalenia dotyczące obszaru całego planu, 3 – ustalenia dotyczące terenów, 4 – przepisy końcowe.

Ustalenia obowiązujące w całym obszarze planu obejmują:

1. zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
2. zasady ochrony środowiska i przyrody;
3. zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
4. granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów;
5. szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
6. zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji;
7. zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej;
8. stawki procentowe.

Ustalenia dotyczące terenów (dla poszczególnych terenów wydzielonych liniami rozgraniczającymi) obejmują: przeznaczenie terenów (podstawowe i dopuszczalne), zasady zagospodarowania, zasady kształtowania zabudowy i wskaźniki zagospodarowania terenów.

W tabeli 1 przedstawiono tereny wg przeznaczenia, udział tych terenów w powierzchni całego planu oraz wybrane wskaźniki: maksymalna powierzchnia zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Tab. 1. Przeznaczenie terenów objętych projektem planu miejscowego wraz z podstawowymi wskaźnikami wpływającymi na skalę możliwej presji na środowisko

Symbol terenu	Podstawowe przeznaczenie terenu	Pow.	Udział	Maksymalna powierzchnia zabudowy	Pozostała część działki budowlanej	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej
		ha	%	%	%	%
MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	6,24	7,02	30	20	50
MNU1, MNU2	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług	19,47	9,73	40	20	40
PU	tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej	3,17	3,56	40	40	20
ZI	teren zieleni nieurządzonej	0,70	0,79	100		
R	tereny rolnicze	42,65	47,94	30	40	30
ZL	tereny lasów	12,42	13,96	100		
KDZ	tereny komunikacji dróg publicznych	1,94	2,18	-		
KDL		1,48	1,67	-		
KDD		0,28	0,31	-		
KDW	teren komunikacji drogi wewnętrznej	0,23	0,25	-		
ITE/R	teren infrastruktury technicznej - zaopatrzenie w energię elektryczną i teren rolniczy	0,39	0,43	30	40	30

Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Nadrzędnym dokumentem planistycznym w stosunku do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zlokalizowanego w rejonie ulicy Południowej i Olsztyńskiej, w miejscowości Turów w gminie Olsztyn jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Olsztyn (uchwała Nr XV/141/2012 Rady Gminy Olsztyn z dnia 28 czerwca 2012 r.).

Studium jest istotnym dokumentem strategicznym służącym kształtowaniu polityki przestrzennej w mieście oraz identyfikującym wszelkie uwarunkowania wpływające na funkcjonowanie miasta głównie w aspektach przestrzennych, gospodarczych i społecznych. Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium sporządza się przy

uwzględnieniu zasad i ustaleń określonych w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju (Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., M.P. z 2012, poz. 252), strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa (Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, Uchwała IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.; Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r., (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz.4619) oraz strategii rozwoju gminy (Strategia rozwoju Gminy Olsztyn na lata 2014-2020).

Ustawowy wymóg zachowania zgodności planu miejscowego z ustaleniami studium i nienaruszanie przyjętych w nim kierunków zagospodarowania przestrzennego jest ważnym elementem kształtowania ciągłości planistycznej. Zachowanie zgodności ze studium i nienaruszanie jego ustaleń oznacza w szczególności przyjęcie takich rozwiązań planistycznych, które wpiszą się w ogólną politykę przestrzenną gminy i zagwarantują możliwość jej kontynuowania. Przyjęte w studium kierunki przeznaczenia terenów, stanowią element docelowy i perspektywiczny. Wykorzystanie nowych kierunków przeznaczenia terenu powinno być uzależnione od innych uwarunkowań odnoszących się m.in. do:

- szczegółowej (miejscowej) oceny lokalnych warunków ekofizjograficznych, zwłaszcza związanych z zagrożeniami, utrzymaniem ciągłości ekologicznej oraz ochroną innych cennych przyrodniczo terenów;
- kontrolowanego rozwoju w oparciu o możliwości uzbrojenia terenów i obsługi komunikacyjnej - rozwijanie terenów zurbanizowanych w nawiązaniu do istniejących skupisk zabudowy, bez rozpraszania nowej zabudowy co wymaga zwiększenia nakładów na rozbudowę infrastruktury;
- uzyskania stosownych zgód na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Istotnym dokumentem powiązany z projektem planu miejscowego jest również aktualne opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby i dla obszaru objętego niniejszym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Podstawowym zadaniem opracowania ekofizjograficznego jest zebranie najistotniejszych uwarunkowań formalnych i przestrzennych na potrzeby zidentyfikowania przydatności obszaru dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania w kontekście warunków środowiskowych. Rozpoznanie stanu i funkcjonowania środowiska pozwoliło na określenie zasobów środowiska, przyrody i krajobrazu oraz potrzeb związanych z ochroną poszczególnych elementów środowiska a także zidentyfikowanie zagrożeń i uciążliwości wpływających na ocenę warunków do rozwoju urbanizacyjnego obszaru.

I.3. METODYKA

W trakcie prac nad prognozą zebrano i przeanalizowano materiały archiwalne, przeprowadzono niezbędne prace terenowe, przeanalizowano opracowania ekofizjograficzne i materiały zebrane dla potrzeb tych opracowań. Dokonano identyfikacji obszarów, których zagospodarowanie może ulec zmianie w następstwie realizacji nowych ustaleń planu. Zidentyfikowano możliwe skutki wynikające ze zmiany zagospodarowania terenu, określono i oceniono wpływ tych zmian, przeanalizowano wpływy otoczenia na obszar objęty projektem oraz wpływ ocenianych zmian na obszary sąsiednie. Wskazano także na rozwiązania minimalizujące wpływy negatywne.

Prognoza obejmuje syntetyczny opis i ocenę stanu środowiska w podziale na jego podstawowe elementy. Odnosi się też do możliwych zmian w środowisku w przypadku nieprzyjęcia ocenianego dokumentu.

W części prognostycznej opracowania zawarto ocenę projektowanych ustaleń planu z punktu widzenia ochrony i kształtowania środowiska, sporządzoną z zastosowaniem analizy przestrzennej wspomaganą technikami GIS. Do prezentacji wyników prac posłużono się metodami opisowymi i graficznymi.

Na podstawie diagnozy stanu środowiska i uwarunkowań planistycznych dokonano syntetycznej oceny wpływu projektu planu na środowisko, uwzględniając wagę oraz rodzaj skutków dla środowiska. Oddziaływanie może być bezpośrednie, pośrednie, wtórne lub skumulowane. Skutki oddziaływania mogą być zarówno negatywne jak i pozytywne oraz stałe lub chwilowe.

W ocenie wpływu na poszczególne komponenty środowiska wagę skutków ujęto w trójstopniowej skali:

- **nieznaczne** (wynikające ogólnie z powszechnego korzystania ze środowiska, o bardzo ograniczonym oddziaływaniu);
- **niewielkie** (wynikające ogólnie z powszechnego korzystania ze środowiska, jednak o szerszym oddziaływaniu lub w niewielkim stopniu wykraczające poza powszechne korzystanie ze środowiska, miejscowo zubażające pojedyncze lub nieliczne komponenty środowiska)
- **umiarkowane** (powstałe w wyniku działalności wykraczającej poza powszechne korzystanie ze środowiska i/lub zubażające istotnie niektóre komponenty środowiska);

Ponadto oceniono:

- odwracalność procesów - **odwracalny, trudno odwracalny, nieodwracalny**;
- zasięg przestrzenny - **miejscowy** (mieszczący się ogólnie w ramach konkretnej przestrzeni, miejsca, wydzielenia), **lokalny** (mogący dotyczyć skali gminy i ewentualnie najbliższego otoczenia), **ponadlokalny** (mogący dotyczyć elementów środowiska istotnych w skali regionalnej).

Dla poszczególnych terenów ocena skutków ustaleń planu w kontekście oddziaływania na środowisko opiera się na założeniu, że skutkiem jest istotna zmiana dopuszczalnego sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu. W tym znaczeniu skutki mogą być zarówno negatywne (np. dopuszczenie funkcji mieszkaniowej na terenach określanych dotychczas jako tereny o funkcji rolniczej), jak i pozytywne (np. rezygnacja z funkcji terenu dającej możliwość jego zabudowy na rzecz funkcji związanej z zielenią, rolnictwem itd.). Wydzielenia prezentowane na załączniku mapowym pokazują obszar lub część obszaru, dla którego zmieniono przeznaczenie w planie. W niektórych przypadkach są to obszary już w części zagospodarowane - niepozbawione jednak zupełnie walorów przyrodniczych, cech otwartości terenu lub znajdujące się w strefach zagrożeń.

W ramach syntetycznej oceny skutków ustaleń zmiany planu na środowisko, w podziale na poszczególne obszary, wyznaczono 2 kategorie terenów, gdzie przewiduje się istotne negatywne skutki dla środowiska, prezentuje je załącznik kartograficzny.

- **skutki nieznaczne** – obszary, dla których przewiduje się zmianę kierunku przeznaczenia w wyniku czego zwiększy się presja na środowiska w skali miejscowej (potencjalna skala degradacji będzie bardzo mała ze względu na znikomą powierzchnię zmiany przeznaczenia);
- **skutki niewielkie** – obszary, dla których przewiduje się zmianę funkcji w wyniku czego zwiększy się presja na środowisko w skali lokalnej (głównie zagrożenie dla: gleb, wód

podziemnych, ubytek powierzchni biologicznie czynnej) - potencjalny stopień zagrożenia będzie niski, podjęcie działań ograniczających niekorzystne skutki dla środowiska, wynikających z ustaleń planu i odrębnych przepisów, powinno zminimalizować niekorzystne skutki.

Ponadto wskazano obszary, na których skutki zmiany planu mogą mieć charakter pozytywny.

Przy ocenie pod uwagę wzięto m.in.: wpływ na walory przyrodnicze, krajobraz, korytarze ekologiczne, wpływ na walory rekreacyjno-wypoczynkowe, wpływ na gleby, wpływ na wody, w tym retencyjność obszarów i zagrożenie dla użytkowych zasobów wód, a także narażenie na inne zagrożenia i uciążliwości (hałas, promieniowanie elektromagnetyczne).

II. OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA NA TERENACH OBJĘTYCH PROJEKTEM ORAZ NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

II. 1. BUDOWA GEOLOGICZNA

Pod względem budowy strukturalnej podłoża, obszar opracowania znajduje się w granicach Monokliny Śląsko-Krakowskiej, zbudowanej z utworów mezozoicznych zalegających na skałach paleozoicznych, sfałdowanych podczas orogenezy kaledońskiej i waryscyjskiej. Monoklina zapada pod kątem 1-5° w kierunku północno-wschodnim, ku osi Niecki Miechowskiej. Struktura ta powstała podczas laramijskich i alpejskich ruchów górotwórczych. Monoklina została pocięta systemem uskoków o generalnym przebiegu SW-NE.

Głębsze partie monokliny tworzą utwory triasu o znacznej miąższości, na których zalegają osady jury. Spąg osadów jury znajduje się na głębokości ok. 300 m. Utwory jury dolnej (lias) to piaski, piaskowce i mułowce o miąższości przekraczającej 100 m. Jurę środkową tworzą osady o łącznej miąższości ok. 150 m. Spagową część profilu stanowią piaski i piaskowce żelaziste warstw kościeliskich. Pokrywa je seria ilasto - mułowcowa z syderytami zwana „łtami rudonośnymi”. Stropowe partie jury środkowej budują glaukonitowe wapienie piaszczyste i margliste. Ich wychodnie znajdują się poza granicami analizowanego obszaru.

Zasadniczą część przedkenozoicznego podłoża skalnego stanowią utwory jury górnej, reprezentowane przez skały węglanowe oksfordu. Ich spąg tworzą wapienie scyfiowe z przeławieniami margli warstw pędziszowskich (oksford dolny). Oksford środkowy stanowią wapienie gruboławicowe z czertami i amonitami warstw zawodziańskich. Oksford górny reprezentują jasne wapienie skaliste i detrytyczne, wapienie płytowe oraz margle. Osady te miejscami odsłaniają się w rejonie planu.

Powierzchnia osadów jury jest silnie urzeźbiona, wskutek intensywnej erozji i krasowieniu, trwającemu do schyłku dolnej kredy. Osady morskie kredy górnej zostały na omawianym obszarze całkowicie usunięte podczas paleogenu i neogenu. Spękania i dyslokacje tektoniczne związane z ruchami górotwórczymi sprzyjały rozwojowi głęboko sięgających systemów jaskiń i uwałów. Były one następnie wypełniane (w neogenie) glinami, łtami i piaskami zwietrzelinowymi (piaski formierskie). Schyłek pliocenu i starszy plejstocen cechuje postępująca denudacja. Brak jest osadów z tego okresu.

Pokrywa osadów plejstocennych, wypełniająca obniżenia terenu między wzgórzami, związana jest głównie z akumulacją lodowcową i wodnolodowcową podczas zlodowacenia odry (środkowopolskie). Są to wodnolodowcowe piaski różnoziarniste i żwiry, ilasto – piaszczyste gliny zwałowe, a miejscami również piaski i żwiry akumulacji szczelinowej. Młodszy plejstocen reprezentują eoliczne piaski pylaste. Schyłek plejstocenu i początek holocenu reprezentują eluvia piaszczyste glin zwałowych, piaski i gliny zwietrzelinowe oraz piaski eoliczne. W holocenie miała miejsce głównie akumulacja namułów den dolin martwych i denudacyjnych, epizodycznie niosących wodę.

W obrębie górotworu pod terenem planu nie występują udokumentowane złoża kopalin.

II. 2. RZEŻBA TERENU

Według regionalizacji geomorfologicznej Polski południowej M. Klimaszewskiego (uszczegółowionej w prowincji Wyżyny Śląsko - Małopolskich przez S. Gilewską), obszar planu położony jest w strefie hercyńskiej, pozostając na obszarze kolejnych jednostek hierarchicznych niższego rzędu:

prowincji: Wyżyny Śląsko-Małopolskie,
podprowincji: Wyżyna Śląsko-Krakowska,
makroregionu: Wyżyna Krakowska,
mezoregionu: Wyżyna Krakowska-Północna,
regionu: Płaskowzgórze Częstochowskie.

Płaskowzgórze Częstochowskie ma falistą powierzchnię, nachylającą się zarówno w kierunku północnym, wraz ze spadkiem wysokości względnej kuesty, jak również w kierunku północno – wschodnim – zgodnie z kierunkiem zapadania warstw skalnych jury. W rejonie planu występują pagóry faliste – tzw. Góry Żydowskie z kulminacją 330,8 m n.p.m. w środkowej części obszaru planu. Pomiedzy wzniesieniami występują ciągi obniżeń krasowych o kilkudziesięciometrowej głębokości, wypełnione osadami zwietrzelinowymi. Ich przebieg nawiązuje do kierunków biegu uskoków. Formy te najczęściej przykryte są osadami glacialnymi, fluwioglacialnymi lub deluwalnymi. Miejscami występują piaski eoliczne tworzące formy pokrywowe.

Maksymalna różnica wysokości między punktami naturalnymi w obrębie analizowanego obszaru wynosiła ok. 44 m. Nachylenia terenu są przeważnie duże (5-8%), a na północnych i wschodnich stokach Gór Żydowskich często są jeszcze większe, miejscami przekraczając 15%. Tereny płaskie (nachylenie < 2%) zajmują bardzo niewielką powierzchnię (ok. 3%).

Antropogeniczne przekształcenia rzeźby związane są głównie z niewielkimi kamieniołomami, zlokalizowanymi w południowo-zachodniej części planu oraz wkopami linii kolejowej.

Na obszarze planu zasadniczo nie występują warunki do powstawania ruchów masowych ziemi (osuwisk) w rozumieniu art. 3, pkt 32a Ustawy z dnia 27 kwietnia 2007 r. Prawo ochrony środowiska [t.j. Dz.U. z 2019r., poz. 1396 z późn. zm]. Nie sprzyjają temu zarówno cechy litologiczne przypowierzchniowej warstwy litosfery, jak również nachylenia terenu.

II. 3. GLEBY

Gleby na obszarze gminy wytworzyły się przeważnie na podłożu dość luźnym. W obrębie wapiennych wzgórz występuje podłoże rędzin średnich, obniżenia wypełniają piaski słabogliniaste. Na podłożu skał węglanowych powstały rędziny o słabo wykształconym podłożu glebowym, natomiast na słabo zaglinionych piaskach powstały gleby bielcowe i rdzawe.

Ze względu na niedobór wilgoci oraz składników pokarmowych większość gleb zaliczono do kompleksów rolniczej przydatności: żytniego słabego lub żytniego bardzo słabego. Gleby powstałe na nieco cięższym podłożu zaliczono na ogół do kompleksu pszenego wadliwego (okresowe niedobory wilgoci).

Jak wynika z klasyfikacji bonitacyjnej, na terenie planu dominują gleby słabe i bardzo słabe (V i VI klasy bonitacyjnej). Najlepsze gleby, zaliczane do gruntów ornych (RIIIb) zajmują nieznaczną powierzchnię (0,8 ha). Zestawienie powierzchni użytków rolnych przedstawia tab. 2.

Tab. 2 Klasy bonitacyjne gruntów rolnych

Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia (ha)	Udział (%)
III klasy bonitacyjnej	0,80	1,19
orne RIIIb	0,80	1,19
IV klasy bonitacyjnej	1,84	2,74
orne RIVa	0,69	1,03
orne RIVb	0,23	0,34
użytki zielone (Ps IV)	0,92	1,37
V i VI klasy bonitacyjnej	333,39	85,74
orne RV	10,05	15,00
użytki zielone (Ps V)	0,32	0,47
orne RVI	44,21	65,98
użytki zielone (Ps VI)	2,87	4,29
Grunty rolne (orne i użytki zielone) zabudowane	4,38	6,54
Pozostałe użytki rolne (W, S, Lzr)	2,53	3,83
Razem	67,00	100,00

Źródło: Ewidencja gruntów i budynków, stan 2020 r.

Większość użytków rolnych na obszarze planu nie jest obecnie wykorzystywana rolniczo. Odłogowane pola w znacznej części są porośnięte drzewami.

II. 4. WODY

Wody podziemne

Wody podziemne, istotne z gospodarczego punktu widzenia, zretencjonowane są w osadach tworzących czwartorzędowe i jurajskie piętra wodonośne.

Czwartorzędowe piętro wodonośne tworzą utwory piaszczyste i piaszczysto – żwirowe. W sposób ciągły występuje tylko w obniżeniach i dolinach rzecznych. Wody poziomu czwartorzędowego występują płytko w miejscach występowania glin oraz margli. Jest to poziom o niskiej wydajności, a jakość wód jest zmienna. Wahania poziomu czwartorzędowego sięgają ok. 2 m, co sprawia, że w okresach suchych na części obszaru wody te zanikają.

Jurajskie piętro wodonośne jest dwudzielne. Poziom niższy budują piaski i piaskowce żelaziste warstw kościeliskich, poziom wyższy - wapienie keloweju i oksfordu. Na omawianym obszarze znaczenie gospodarcze ma jedynie poziom wyższy.

Środkowojurajski poziom wodonośny zasilany jest wodami opadowymi w strefie wychodni (najbliższe w rejonie Konopisk) oraz wodami czwartorzędowymi w głębokich dolinach rzek. Środkowojurajski poziom wodonośny ma charakter porowy. W stanie naturalnym posiadał zwierciadło napięte. Intensywny drenaż związany z odwodnianiem wyrobisk kopalń rud żelaza spowodował obniżenie ustabilizowanego zwierciadła oraz zanieczyszczenie wód, zalewających wyrobiska po zaprzestaniu odwadniania, związkami żelaza, manganu i siarczanami.

Wody poziomu górnójurajskiego wypełniają przede wszystkim szczeliny i pustki pochodzenia krasowego oraz strefy spękań towarzyszące uskocom tektonicznym. Mają z reguły

zwierciadło swobodne. Poziom jest zasilany wodami opadowymi lub rzeczными bezpośrednio albo poprzez gliny zwietrzelinowe lub przepuszczalne osady wodnolodowcowe bądź rzeczne. Położenie zwierciadła wód waha się w granicach ok. 3 m. Jest to poziom zasobny w wodę dobrej jakości. Średnio wydajność pojedynczego otworu zawiera się w granicach 10-50 m³/h.

Jurajskie poziomy wodonośne zaliczono do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) wydzielonych (według kryteriów ilościowych i jakościowych) dla ochrony najcenniejszych w skali kraju zasobów. W obrębie wyższego poziomu wodonośnego jury wyznaczono GZWP nr 326 Częstochowa (E), w którym moduł zasobów dyspozycyjnych wynosi 313 m³/d km². Budowa geologiczna zbiornika nr 326 oraz bardzo słaby stopień naturalnej izolacji warstwy wodonośnej i szczelinowo-krasowe warunki migracji wód i zanieczyszczeń powodują, że zbiornik ten jest stale narażony na możliwość szybkiego zanieczyszczenia - czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni do warstwy wodonośnej wynosi nie więcej niż 5 lat.. Zbiornik ten ma podstawowe znaczenie dla interesów gospodarczych i społecznych gminy Olsztyn.

Dla GZWP nr 326 w 2008 r. sporządzona została dokumentacja hydrogeologiczna, w której zweryfikowano granice zbiornika, udokumentowano zasoby oraz określono potrzeby ochrony wód, w tym zaproponowano granice obszaru ochronnego. Proponowany obszar ochronny GZWP nr 326 obejmuje cały obszar planu. W Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych zbiornika wód podziemnych Częstochowa /E/ /GZWP nr 326/ przewidziano podział obszaru ochronnego na trzy strefy o zróżnicowanych regulacjach ochronnych, jednak podział został dokonany w sposób niespójny, a proponowane zakazy, nakazy i ograniczenia nie odzwierciedlają aktualnego stanu prawnego.

Obszar ochronny GZWP nr 326 nie został formalnie ustanowiony, proponowane granice można traktować jako projektowane granice obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych w rozumieniu art. 95, ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze.

W granicach planu, na terenie zakładu Wosana S.A., znajdują się 3 ujęcia wód podziemnych (studnie S-1, S-5 i S-7). Woda z ujęć wykorzystywana jest do produkcji wody butelkowanej, celów technologicznych – mycia butelek oraz na potrzeby socjalno-bytowe.. W najbliższym otoczeniu ujęć S-1 i S-7 wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej.

Dla studni S-1 wydano pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód (decyzja Starosty Częstochowskiego OSIV6223-4/12/2010 z dnia 9 listopada 2010 r.), obejmujące pobór wód podziemnych z utworów jury górnej, w ilości: maksymalny godzinowy 8,0 m³/h, średniodobowy 100,0 m³ /d, roczny 30 000,0 m³.

Dla studni S-7 wydano pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód (decyzja Starosty Częstochowskiego OSIV6223-4/12/2010 z dnia 9 listopada 2010 r.), obejmujące pobór wód podziemnych z utworów jury górnej, w ilości: maksymalny godzinowy 48,0 m³/h, średniogodzinowy 20 m³/h, średniodobowy 480,0 m³ /d, roczny 140 000,0 m³.

Wielootworowe ujęcie wód podziemnych „Srocko-Olsztyn”, którego studnie znajdują się poza obszarem planu, w granicach planu posiada strefę ochronną ustanowioną rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 1 czerwca 2010r. [Dz.Urz. Woj.Śl. Nr 113 z dn. 21.06.2010r., poz. 1818], zmienionym rozporządzeniem Dyrektora RZGW w Poznaniu z dn. 25.03.2016r. [Dz.Urz. Woj.Śl. z dn. 30.03.2016., poz. 1879] oraz rozporządzeniem nr 5/18 Wojewody Śląskiego z dnia 31 października 2018 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej wielootworowego ujęcia wody podziemnej Srocko-Olsztyn [Dz.Urz. Woj.Śl. z dn. 31.10.2018., poz. 5856]. Teren ochrony pośredniej dzieli się na obszary A i B.

W granicach planu znajduje się tylko fragment obszaru „A” Na obszarze A terenu ochrony pośredniej zabronione jest: 1) - przechowywanie i składowanie odpadów promieniotwórczych; 2) - lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych; 3) - wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, z wyjątkiem wód opadowych i roztopowych, spełniających wymogi zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wody powierzchniowe

Obszar opracowania znajduje się w zlewni Wiercicy – uchodzącej do Warty w miejscowości Chmielarze w gminie Kłomnice. Ze względu na budowę geologiczną (silnie uszczelinione wapienie jurajskie, wychodzące na powierzchnię lub przykryte na ogół dobrze przepuszczalnymi utworami piaszczystymi), a także sąsiedztwo wododziału sieć hydrograficzna na tym terenie nie rozwinęła się. W obszarze zlewni dominuje gruntowe zasilanie cieków wodnych.

W krajowym podziale na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) do celów gospodarki wodnej Wiercica wyodrębniona została jako JCWP nr RW600017181369 (Wiercica). Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (D.U. 2016 poz. 1967) JCWP nr RW600017181369 została zaliczona do kategorii cieków naturalnych (NAT).

II. 5. KLIMAT

Według regionalizacji rolniczo-klimatycznej R. Gumińskiego, obszar opracowania należy do dzielnicy częstochowsko-kieleckiej.

Dla obszaru planu za reprezentatywne uznano dane pochodzące ze stacji meteorologicznej w Częstochowie:

- średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,0°C,
- średnia temperatura najcieplejszego miesiąca (lipiec) wynosi 17,7°C
- średnia temperatura najchłodniejszego miesiąca (styczeń) wynosi -2,4°C
- średni czas uśłonecznienia wynosi 1490 godzin rocznie, tj. średnio 4 godz. i 5 minut/dobę,
- średnia roczna liczba dni z mgłą wynosi 42,
- średnia liczba dni z przymrozkiem w okresie kwiecień - październik wynosi 10,
- opady atmosferyczne wynoszą średnio 612 mm w ciągu roku; najwyższe opady notuje się w miesiącach letnich (czerwiec - sierpień), na które przypada 40% opadu rocznego; maksimum występuje w lipcu (86 mm); najniższe opady notowane są zimą i wczesną wiosną (styczeń - marzec), tylko 15% opadu rocznego; minimum (29 mm) przypada na luty,
- liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 60-70, przeciętna grubość pokrywy śnieżnej jest niewielka.
- prawdopodobieństwo wystąpienia opadu gradu należy do najniższych w województwie - średnio raz na dwa lata.

Według pomiarów stacji meteorologicznej Częstochowa dominują wiatry zachodnie, południowo-zachodnie i południowe, szczególnie w styczniu, kiedy wyjątkowo rzadko wieje z

północy, północnego wschodu i wschodu. Ogólnie w ciągu całego roku najrzadziej wieją wiatry z północnego wschodu. Udział ciszy jest niski - 9%. Średnia prędkość wiatru wynosi ok. 3 m/s.

Wielkość opadu dobowego o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ (raz na 100 lat) wynosi ok. 100 mm, a o prawdopodobieństwie $p=50\%$ (raz na 2 lata) ok. 40 mm (*Atlas hydrologiczny Polski, 1987*).

Przedstawione powyżej ogólne cechy klimatu (mezoklimatu) w rejonie opracowania ulegają lokalnemu zróżnicowaniu w zakresie dobowych rozkładów temperatur, wilgotności powietrza, usłonecznienia, występowania mgieł, przymrozków oraz przewietrzania. Powodują je przede wszystkim czynniki orograficzne. Wpływają na nie także: sposób zagospodarowania terenu i sposób pokrycia roślinnością. Na przedmiotowym obszarze występuje znaczne zróżnicowanie warunków topoklimatycznych. W wyżej położonych częściach stoków występują korzystne warunki topoklimatyczne, przy czym północne części stoków cechują się słabszym nasłonecznieniem. Nieco gorsze warunki topoklimatyczne cechują górne fragmenty dolin (dna dolin znajdują się poza granicami planu), gdzie może okresowo stagnować chłodne powietrze spływające po stokach w kierunku obniżek dolinnych. W miejscach tych może dochodzić do pogorszenia warunków zdrowotnych, jeśli są one jednocześnie narażone na gromadzenie się zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, które często pochodzą z lokalnych źródeł z niskiej emisji. W takich miejscach, następuje często duża koncentracja zanieczyszczeń oraz dłuższe niż przeciętne utrzymywanie się podwyższonych stężeń szkodliwych substancji.

II. 6. PRZYRODA OŻYWIONA

Obszar planu posiada relatywnie niskie walory przyrodnicze w skali gminy. Wynika to głównie z faktu, że nie występują tu charakterystyczne dla gminy Olsztyn formy skałkowe, a tereny te do niedawna w większości użytkowane były jako grunty orne.

Według mapy potencjalnej roślinności naturalnej na tych terenach powinny występować głównie kontynentalne bory mieszane, a na żyzniejszych siedliskach grąd subkontynentalny lub żyzna buczyna sudecka.

Aktualna roślinność tego obszaru odbiega istotnie od roślinności potencjalnej. Pokrywa roślinna uległa przekształceniom w związku z rozwojem rolnictwa i urbanizacją. Obecnie na terenie planu można wyróżnić zasadniczo 3 typy roślinności: zbiorowiska leśne (przeważnie o zaburzonej strukturze), segetalne zbiorowiska pól uprawnych oraz zbiorowiska ruderalne terenów zurbanizowanych.

Lasy zajmują 14,3% powierzchni planu. Zlokalizowane są głównie w zachodniej części obszaru. Stanowią najdalej na wschód położone fragmenty kompleksu leśnego ciągnącego się wąskim pasem w kierunku Lasów Olsztyńskich. Są to bory mieszane świeże lub lasy mieszane świeże. W drzewostanie dominuje sosna zwyczajna lub brzoza brodawkowata. Uzupełnienie drzewostanu stanowi: modrzew, topola, osika i sporadycznie dąb szypułkowy. Drzewostany znajdują się na ogół w wieku 50 – 70 lat, niewielka część jest młodsza lub starsza (maksymalnie do 90 lat). Często występują monokultury sosnowe lub brzozowe, a miejscami również modrzewiowe i osikowe. W lasach często dobrze wykształcony jest podszyt, który buduje jałowiec pospolity. Runo jest przeważnie ubogie florystycznie. Dominują w nim wąskolistne gatunki traw: śmiełek pogięty i kostrzewa owcza. Spory udział osiąga też borówka brusznica.

Nieużytkowane pola orne, głównie w sąsiedztwie lasów w dużym stopniu ulegają sukcesji w kierunku zbiorowisk leśnych. Znajdują się na różnym etapie przekształceń. Miejscami tworzą się również zarośla krzewiaste z głogiem, tarniną i dziką różą.

Na terenach nieużytków oraz powierzchniach zdegradowanych w wyniku działalności człowieka rozwijają się zbiorowiska ruderalne. Duże powierzchnie na nieużytkach zajmują płaty zdominowane przez trzcinnik piaskowy. Uzupełnieniem struktury przyrodniczej obszaru planu jest zieleń ogrodów przydomowych.

Bogactwo fauny występującej na tym terenie uwarunkowane jest zróżnicowaniem i stanem zachowania dostępnych siedlisk. Siedliska przyrodnicze opisywanego obszaru są w znacznym stopniu przekształcone przez człowieka. W związku z tym faunę oprócz zwierząt związanych z siedliskami leśnymi reprezentują przede wszystkim gatunki cechujące się szeroką tolerancją ekologiczną, lepiej zaadaptowane do antropogenicznie zmienionego środowiska.

W granicach planu i w jego najbliższym otoczeniu nie występują elementy sieci korytarzy ekologicznych województwa śląskiego. Trudno też wskazać na tym terenie korytarze ekologiczne niższej rangi.

II. 7. WALORY KRAJOBRAZOWE

Gmina Olsztyn cechuje się ogólnie wysokimi walorami krajobrazowymi, co skutkowało włączeniem znacznej części jej obszaru do Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”. Obszar planu znajduje się tuż poza jego granicami, w otulinie Parku. Walory krajobrazowe obszaru planu są przeciętne. Brak na tym terenie elementów typowych dla krajobrazu jurajskiego. Występują kopulaste wzniesienia słabo wyróżniające się w krajobrazie. Tworzą jednak dogodne miejsca obserwacji w kierunku wschodnim i północno-wschodnim – na wzgórza z krajobrazem rolniczym (Bukowno, Celiny). Na terenie planu występuje wiele elementów dysharmonijnych: wiatraki, linie wysokiego napięcia, hale produkcyjne i składowe, składowiska ziemi i gruzu.

W opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ część zachodnią obszaru planu zaliczono do kategorii krajobrazów „typowych” - powszechnych na terenie województwa śląskiego i prezentujące typowe krajobrazy dla danych krain i jednostek geomorfologicznych i fizycznogeograficznych. Wschodnia (bardziej zurbanizowana część została zaliczona do krajobrazów „przeciętnych” („krajobrazy zniekształcone, o zniżonej strukturze i bezładnej teksturze; posiadają one przeciętne wartości materialne i fizjonomiczne; są użytkowane gospodarczo, lecz przedstawiają jedynie wartość ekonomiczną”).

II. 8. OCENA JAKOŚCI ŚRODOWISKA ORAZ JEGO ZAGROŻEŃ

Powietrze atmosferyczne

Zanieczyszczenia powietrza wpływające na warunki aerosanitarne na tym terenie pochodzą z kilku podstawowych grup źródeł: przemysłowych (znajdują się praktycznie w całości poza obszarem gminy), niskiej emisji (lokalnych palenisk i kotłowni) oraz komunikacji (transportu samochodowego). Należy zaznaczyć, że obecnie koncentracja źródeł niskiej emisji nie jest duża, a warunki przewietrzania są przeważnie korzystne.

Na terenie gminy nie prowadzi się obecnie systematycznych pomiarów jakości powietrza atmosferycznego. Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska

(tekst jednolity Dz.U.2013, poz.1232 z późn. zm.), obecny system monitoringu jakości powietrza wyniki pomiarów adresuje do wydzielonych stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Gminę Olsztyn zaliczono do strefy śląskiej (kod strefy PL2405). W strefie tej notuje się w ostatnich latach się przekroczenia wartości dopuszczalnej (powiększonej o margines tolerancji) stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu.

Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji (uchwała Nr V/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r.) określa działania wskazane do realizacji w celu osiągnięcia standardów jakości powietrza w strefach. Wśród proponowanych działań, w ramach katalogu dobrych praktyk, znajdują się zalecenia do realizacji w planach zagospodarowania przestrzennego. Należą do nich: zwiększenie obszarów zieleni pełniących funkcję ochronną w miastach zapewniającej wymianę powietrza w obszarach gęstej zabudowy, a także prowadzenie polityki zagospodarowania przestrzennego uwzględniającej konieczność ochrony istniejących i wyznaczania nowych kanałów przewietrzania.

Przybliżony rozkład zanieczyszczenia powietrza na obszarze strefy prezentuje opracowanie: "Wyniki modelowania stężeń PM10, PM2,5, SO₂, NO₂, B(a)P na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza dla roku 2017", wykonane na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez ATMOTERM S.A. W 2018 r. Z opracowania tego wynika, że dla obszaru planu stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 mieści się w przedziale 15–20, a pyłu PM2,5 w granicach 12,5-15 µg/m³. Przekroczenia dopuszczalnej wielkości stężeń 24-godz. występują 6-14 razy w ciągu roku. Oznacza to, że nie zostałyby przekroczone wartości dopuszczalne.

Wody powierzchniowe

Stan jakościowy wód ocenia się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Obszar planu znajduje się w granicach JCWP nr PLRW600017181369 (Wiercica).

Wiercicę zaliczono do naturalnych części wód. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 poz. 1967) z powodu złego stanu wód przedłużono termin osiągnięcia celu środowiskowego (dobry stan/potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny) do 2021 r. Planowane działania służące osiągnięciu celów to: działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz przegląd pozwoleń wodnoprawnych.

Badania jakości wód Wiercicy wykazały klasę elementów fizykochemicznych poniżej stanu dobrego. Stan chemiczny wód znajdował się poniżej stanu dobrego. Stan ekologiczny był słaby, natomiast ogólny stan wód zły.

Wody podziemne

W przypadku wód podziemnych, podobnie jak dla wód powierzchniowych, głównymi źródłami lokalnych zanieczyszczeń pierwszego poziomu wodonośnego są nieoczyszczone lub niedostatecznie oczyszczone ścieki komunalne (z uszkodzonych przewodów kanalizacyjnych, nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, wadliwie działających lub niewydajnych oczyszczalni przydomowych), wody opadowe i roztopowe pochodzące z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych terenów zurbanizowanych oraz dróg, odpady deponowane powierzchni terenu oraz stosowane w rolnictwie nawozy i środki ochrony roślin.

Państwowy monitoring wód podziemnych jest prowadzony w odniesieniu do Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd). Wody podziemne obszaru planu zaliczono do JCWPd nr 99. Zarówno stan ilościowy jak i stan chemiczny wód w 2016 r. oceniono jako dobry.

Gleby

Badania gleb terenów rolniczych były prowadzone w tym rejonie w 1995 roku przez IUNG w Puławach. Badano skażenie gleb metalami ciężkimi oraz inne właściwości gleb wpływające na absorpcję zanieczyszczeń do roślin. Badania nie wykazały znaczącego skażenia metalami ciężkimi. (0 do II stopień zanieczyszczenia w 6 stopniowej skali). Gleby na tym poziomie zanieczyszczenia mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy polowe z wyjątkiem niektórych warzyw zwłaszcza przeznaczonych do spożycia dla dzieci. Brak istotnych źródeł zanieczyszczeń w latach późniejszych pozwala przypuszczać, że ogólnie poziom zanieczyszczenia gleb nie uległ zwiększeniu.

Hałas

Zagrożenie hałasem na obszarze planu jest ogólnie niewielkie i wynika w głównej mierze z emisji pochodzącej z ciągów komunikacyjnych. Źródłem hałasu, w tym infradźwięków są również 2 wiatraki zlokalizowane na obszarze opracowania. Ich uciążliwość jest odczuwalna tylko w bezpośrednim sąsiedztwie tych urządzeń.

Najbardziej zagrożone hałasem są tereny położone wzdłuż linii kolejowej nr 61 Kielce-Fosowskie. Ze względu na umiarkowany ruch pociągów nie wykonano dla tego odcinka linii kolejowej mapy akustycznej. Ruch samochodowy na istniejących drogach jest niewielki – obejmuje wyłącznie ruch lokalny i dojazdy do posesji.

Zarówno natężenie ruchu kolejowego jak i drogowego jest prawdopodobnie zbyt małe, aby mogły być przekraczane wartości dopuszczalne hałasu.

Ponadto, według informacji przekazanych przez mieszkańców ul. Południowej, źródłem uciążliwości hałasowych jest również prowadzona w obrębie działki nr 20 obsługa samochodów ciężarowych (parkowanie, naprawy).

Ochrona przed hałasem powinna zmierzać do niewprowadzania nowych terenów o funkcji chronionych przed hałasem (tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, domy opieki i szpitale, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe) w bardzo bliskiej odległości od linii kolejowej oraz jezdni ulicy Olsztyńskiej. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej nie powinno się lokować funkcji usługowych i produkcyjnych mogących być znaczącym źródłem hałasu.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłami promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego, mogącymi stwarzać ograniczenia w zagospodarowaniu terenu, są urządzenia elektroenergetyczne (linie wysokiego i średniego napięcia oraz niektóre stacje transformatorowe), a także stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej.

W przypadku sieci elektroenergetycznych nie określono stref ponadnormatywnego ich oddziaływania w oparciu o obowiązujące przepisy prawne. Ponadnormatywne oddziaływanie linii elektroenergetycznych (400 kV i 220 kV) mieści się z reguły w zakresie od kilkunastu do ok. 30 m metrów od skrajnych przewodów. Operatorzy sieci elektroenergetycznych wnioskują, aby w „pasach technologicznym linii” nie budować budynków mieszkalnych i nie lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Pasy technologiczne są wyznaczane w równej odległości od osi linii elektroenergetycznej, mierząc poziomo i prostopadłe do osi. Dla linii 220 kV szerokość strefy

wynosi 50 m (2 x 25 m), a dla 400 kV 80 m (2 x 40 m). W uproszczeniu można przyjąć, że ponadnormatywne wartości promieniowania elektromagnetycznego mieszczą się w granicach opisanych powyżej stref technicznych. W planie nie wyznaczono pasów technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych, ponieważ linie te nie przebiegają przez tereny zabudowy mieszkaniowej.

W granicach planu nie ma obecnie zlokalizowanych stacji bazowych telefonii komórkowej.

Zagrożenie wystąpieniem ruchów masowych

Na terenie planu w obrębie naturalnie kształtowanych stoków nie występują warunki do tworzenia się osuwisk strukturalnych (osuwania się mas ziemnych).

III. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE PRAWNEJ NA MOCY USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY

Do podstawowych problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu planu miejscowego (możliwych do regulowania w dokumencie planistycznym) należą:

- jakość powietrza,
- presja na wody podziemne (jakość, zasoby),
- wyłączenie gruntów z produkcji leśnej,
- zagrożenie hałasem.

Poniżej opisano niektóre problemy ochrony środowiska, szczególnie istotne dla obszaru planu.

Jakość powietrza

Problem niskiej jakości powietrza, a zwłaszcza ograniczenia niskiej emisji jest złożony i w mniejszym stopniu uzależniony od kierunków polityki przestrzennej. Do działań możliwych do podjęcia na gruncie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym można zaliczyć uwzględnianie w dokumentach planistycznych: zwiększenia obszarów zieleni (ochronnej), zapewniającej wymianę powietrza na obszarach gęstej zabudowy, ochronę istniejących i wyznaczanie nowych kanałów przewietrzania, szczególnie na obszarach o niekorzystnym położeniu topograficznym sprzyjającym kumulacji zanieczyszczeń, w tym projektowanie linii zabudowy w sposób uwzględniający zapewnienie „przewietrzania” oraz umożliwienie sytuowania urządzeń wywarzających energię ze źródeł odnawialnych.

Presja na wody

Konieczna jest ochrona zasobów wodnych oraz zapewnienie korzystnych warunków ich odtwarzania, w szczególności ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych - poprzez rozwój zbiorowego, rozdzielczego systemu gospodarki wodno-ściekowej oraz ograniczanie niekorzystnego wpływu rolnictwa i działalności produkcyjnych na wody.

Wyłączenie gruntów z produkcji leśnej

W procesie rozwoju przestrzennego powstaje presja na zabudowę gruntów leśnych, zwłaszcza małych izolowanych powierzchni. Jest to zjawisko niekorzystne ze względów przyrodniczych i mikroklimatycznych.

Hałas

Ponieważ zagrożenie hałasem występuje wzdłuż głównych dróg i linii kolejowych oraz w mniejszym stopniu wokół innych obiektów potrzebne jest dostosowanie funkcji terenów położonych zwłaszcza wzdłuż tych ciągów komunikacyjnych do wymogów określonych w rozporządzeniu dotyczącym dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Jednocześnie należy podejmować działania ograniczające uciążliwość istniejących i potencjalnych źródeł hałasu.

IV. OCENA PROJEKTU PLANU W ASPEKTCIE UWZGLĘDNIENIA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Za dokumenty rangi krajowej i międzynarodowej (w tym wspólnotowej) formułujące cele ochrony środowiska uznane za istotne z punktu widzenia projektowanego planu, uznano:

- Decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobrze żyć w granicach naszej planety”;
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej - Ramowa Dyrektywa Wodna;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy;
- Europejska Konwencja Krajobrazowa (Florencja, 2000 r.), ratyfikowana przez Polskę w 2004r.;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (...);
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 (Uchwała Nr 157 Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r.)
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., M.P. z 2012, poz. 252);
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r. (Uchwała Nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r., M.P. z 2014 r. poz. 469);
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ministerstwo Środowiska, październik 2013).

Wyboru dokumentów dokonano na podstawie zidentyfikowanych istotnych problemów ochrony środowiska występujących na obszarze opracowania, celów ochrony środowiska określonych w dokumentach oraz ustaleń projektu planu i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W poniższej tabeli wymieniono główne cele formułowane w analizowanych dokumentach oraz w sposób ogólny wskazano rozwiązania projektu planu istotne z punktu widzenia realizacji tych celów.

Tab.3. Zestawienie celów ochrony środowiska zawartych w dokumentach ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz ocena zgodności rozwiązań projektowanego dokumentu ze wskazanymi celami, mającymi znaczenie dla projektowanego dokumentu oraz sposób ich uwzględnienia w projekcie planu

Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobrze żyć w granicach naszej planety”	
Cele/zadania istotne dla projektu planu	Rozwiązania projektu planu znaczące dla realizacji celów
- przeksztalceniu Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną, - ochronie obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem obciążeniami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu	- ograniczanie koncentracji źródeł niskiej emisji poprzez ograniczanie intensywności nowej zabudowy - kształtowanie korzystnych warunków przewietrzania terenów zabudowanych, - odprowadzenie ścieków głównie w oparciu o sieci kanalizacji służącej do zbiorowego odprowadzania ścieków oraz wykluczenie rozwiązań technicznych, które mogłyby powodować przedostawanie się

	nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do ziemi.
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej - Ramowa Dyrektywa Wodna	
Cele/zadania istotne dla projektu planu	Rozwiązania projektu planu znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - promowanie zrównoważonego korzystania z wód - poprawa jakości wód i stanu ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka - zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych - zmniejszanie skutków powodzi i suszy 	<ul style="list-style-type: none"> - odprowadzenie ścieków głównie w oparciu o sieci kanalizacji służącej do zbiorowego odprowadzania ścieków, - wykluczenie możliwości lokalizacji składowisk odpadów i innych przedsięwzięć wiążących się z istotnym potencjalnym zagrożeniem dla wód podziemnych, - ochrona naturalnych zdolności retencyjnych terenów oraz zwiększanie zdolności retencyjnych poprzez zatrzymywanie wody deszczowej w obrębie posesji, - działania służące osiągnięciu dobrego stanu ekologicznego i chemicznego dla wód powierzchniowych oraz dobrego stanu chemicznego i ilościowego dla wód podziemnych.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy	
Cele/zadania istotne dla projektu planu	Rozwiązania projektu planu znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie jakości powietrza i jej poprawa 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie korzystnych warunków przewietrzania terenów zabudowanych, - zakaz realizacji zamierzeń inwestycyjnych oraz prowadzenia działalności stwarzających uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza.
Europejska Konwencja Krajobrazowa (Florencja, 2000 r.)	
Cele/zadania istotne dla projektu planu	Rozwiązania projektu planu znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - zintegrowanie krajobrazu z własną polityką w zakresie planowania regionalnego i urbanistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - określenie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu; - ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych	
Cele/zadania istotne dla projektu planu	Rozwiązania projektu planu znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - ustanawia wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych - określa obowiązkowe krajowe cele ogólne w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii 	<ul style="list-style-type: none"> - zaspokajanie potrzeb ciepłych zabudowy m.in. w oparciu o stosowanie systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii - dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy do 100 kW.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	
Cele/zadania istotne dla projektu planu	Rozwiązania projektu planu znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie przedsięwzięć związanych z oczyszczaniem ścieków, zagospodarowaniem odpadów i rekultywacją terenów zdegradowanych, 	<ul style="list-style-type: none"> - odprowadzenie ścieków głównie w oparciu o sieci kanalizacji służącej do zbiorowego odprowadzania ścieków,

ochrona powietrza, ochrona przed hałasem;	- określenie zasad ochrony przed hałasem.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	
Cele/zadania istotne dla projektu planu	Rozwiązania projektu planu znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej - osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby - zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin, - zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi - przywrócenie i utwalenie ładu przestrzennego 	<ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, - odprowadzenie ścieków głównie w oparciu o sieci kanalizacji służącej do zbiorowego odprowadzania ścieków, - ograniczenie rozpraszania zabudowy.
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.	
Cele/zadania istotne dla projektu planu	Rozwiązania projektu planu znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, poprawa stanu środowiska, zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, uporządkowanie zarządzania przestrzenią) - zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię 	<ul style="list-style-type: none"> - określenie zasad gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi. - określenie zasad zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz i ciepło (możliwość rozbudowy infrastruktury przesyłowej, dogodne warunki realizacji przedsięwzięć związanych z pozyskiwaniem energii odnawialnej.
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	
Cele/zadania istotne dla projektu planu	Rozwiązania projektu planu znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, - wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa, - wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych 	<ul style="list-style-type: none"> - określenie zasad gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi, - zapobieganie nadmiernemu uszczelnianiu gruntów oraz wdrażanie rozwiązań, które umożliwią zagospodarowanie wód opadowych w obrębie nieruchomości, - dostosowanie lokalizacji i intensywności zabudowy do warunków środowiskowych, - wykonanie projektu dokumentu w technice GIS.

V. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

Na obszarze planu nie występują obszary sieci Natura 2000. Najbliżej obszaru planu (ok. 1100 m na zachód) znajduje się obszar specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja Olsztyńsko-Mirowska” (PLH240015). Ostoja została zatwierdzona przez Komisję Europejską w 2008 r. Według *Założeń do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja Olsztyńsko-Mirowska PLH240015*. Przedmiotem ochrony na tym terenie jest 13 siedlisk przyrodniczych (leśne, murawowe, łąkowe i skalne), 7 gatunków zwierząt: motyl - modraszka telejus (*Maculinea teleius*) oraz 6 gatunków nietoperzy, a ponadto 1 gatunek rośliny - przytulia krakowska (*Galium cracoviense*).

Ze względu na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i znaczą odległość od granic planu, jak również same ustalenia planu, należy uznać, że nie wystąpi znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.

VI. POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W WYNIKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Na tym obszarze obowiązują aktualnie ustalenia planów miejscowych: *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Olsztyn dotyczący miejscowości Turów i Bukowno* (Uchwała Nr XXI/233/2005 Rady Gminy Olsztyn z dnia 22 listopada 2005 r.) oraz w niewielkiej części terenu - *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zlokalizowanego przy ulicy Południowej w miejscowości Turów w gminie Olsztyn* (Uchwała Nr XV/154/16 Rady Gminy Olsztyn z dnia 27 września 2016 r.).

Obecnie niewielka część terenów w granicach planu jest zabudowana. Pozostałe grunty stanowią przeważnie użytki rolne (najczęściej odłogowane) lub rzadziej leśne.

Zgodnie z obecnie obowiązującym planem możliwa jest zabudowa pozostałej - jeszcze niezabudowanej części terenów o funkcji mieszkaniowej (MN). Większe rezerwy terenów pod zabudowę znajdują się głównie w południowo-wschodniej części obszaru opracowania, natomiast wzdłuż ul. Południowej możliwa jest tylko zabudowa luk budowlanych. Szacuje się, że zgodnie z obowiązującym planem może powstać dodatkowych ok. 30 budynków o funkcji mieszkaniowej.

Rozwój przestrzenny tego obszaru w oparciu o projektowany plan zwiększy powierzchnię terenów możliwych do zabudowy (głównie mieszkaniowej) o ok. 6,8 ha. Dotyczy to przede wszystkim terenów pomiędzy linią kolejową, a ul. Południową.

Przyrost terenów inwestycyjnych nastąpi głównie kosztem gruntów rolnych, przeważnie nieużytków porolnych, w części zadrzewionych, o niewielkiej wartości przyrodniczej. W przypadku braku realizacji dokumentu na części tych gruntów będą kontynuowane procesy renaturalizacji, czego końcowym efektem może być wytworzenie się zbiorowisk leśnych. Część gruntów zapewne będzie nadal użytkowana rolniczo.

Reasumując można stwierdzić, że brak realizacji projektowanego dokumentu nie wpłynie istotnie na poziom presji na środowisko, a w szczególności w zakresie: ochrony wód, powietrza i gruntów, ochrony przed hałasem i polami elektromagnetycznymi oraz ochrony cennych przyrodniczo obszarów i obiektów. Projektowany dokument zawiera bardziej aktualne uwarunkowania z zakresu ochrony środowiska i szereg korzystnych zapisów sprzyjających poprawie stanu środowiska. Zapobiega też procesowi rozpraszania zabudowy.

VII. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

VII.1. WARUNKI ZDROWOTNE I BEZPIECZEŃSTWO LUDNOŚCI

Oddziaływanie na ludzi będzie się wiązało z kształtowaniem ogólnych warunków zdrowotnych i bioklimatycznych, na które pośredni wpływ wywiera w szczególności stan sanitarny powietrza, wód, gleb (zależności wynikające m.in. z wymienionych elementów środowiska omówiono w kolejnych punktach oceny). Bezpośrednie oddziaływanie na ludzi wynika z emisji zanieczyszczeń w postaci hałasu czy promieniowania elektromagnetycznego oraz wiąże się z bezpieczeństwem powszechnym w zakresie eliminacji zagrożeń (wodnych, geologicznych itd.), a także z wpływem na ogólną jakość życia (warunki zamieszkania i użytkowania).

Projekt wprowadza nowe tereny mieszkaniowe w bliskiej odległości od ciągów komunikacyjnych. Ze względu na umiarkowaną emisję hałasu nie występuje ryzyko przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Zabudowa w bliskim sąsiedztwie linii kolejowej może jednak powodować pewne uciążliwości akustyczne dla przyszłych mieszkańców. Sama realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje istotnego zwiększenia emisji hałasu, a zwłaszcza nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku. Uciążliwości hałasowe możliwe będą głównie w czasie realizacji obiektów budowlanych, kiedy można się spodziewać krótkotrwałych, powtarzających się oddziaływań akustycznych.

Na terenach objętych planem nie występują naturalne zagrożenia wodne. Zagrożenia mogą się pojawić jedynie w wyniku zagospodarowania terenu - na skutek zaburzenia odpływu wód opadowych. Jednakże, ani skala możliwych przedsięwzięć, w tym wymagany duży udział powierzchni biologicznie czynnej, ani naturalne predyspozycje terenu (brak wyraźnych osi spływu, dobra przepuszczalność gruntu) nie predestynują tego obszaru do tego typu zagrożeń.

W granicach obszaru opracowania dotychczas nie odnotowano przypadków powstania osuwisk. Obszar gminy nie został szczegółowo przebadany w zakresie problematyki ruchów masowym ziemi. Przyjmuje się, że w obrębie naturalnych form rzeźby takie zagrożenie jest bardzo małe. Projekt planu nie wpłynie na zwiększenie lub zmniejszenie poziomu zagrożenia osuwaniem się mas ziemnych. Ryzyko wystąpienia tego typu zdarzenia w dalszym ciągu będzie znikome.

W wyniku realizacji ustaleń planu nie nastąpi istotny wzrost zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym. Zakłada się, że poziom tego promieniowania w dającej się przewidzieć perspektywie powinien utrzymać się na poziomie zbliżonym do obecnego. W pobliżu linii wysokiego napięcia nie planuje się nowej zabudowy mieszkaniowej lub innych terenów przeznaczonych na pobyt stały ludzi.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są związane z możliwością wystąpienia awarii bądź wypadków z udziałem substancji niebezpiecznych. W rejonie opracowania nie ma obecnie zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Przewozi się natomiast towary niebezpieczne transportem kolejowym. Ograniczanie ryzyka poważnej awarii podczas transportu materiałów niebezpiecznych polega przede wszystkim na utrzymywaniu dobrego stanu technicznego środków transportu oraz stosowaniu właściwych procedur bezpieczeństwa.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego planu:

Rodzaj skutków – negatywne i pozytywne;

Waga skutków negatywnych – niewielkie;

Odwracalność procesów – odwracalne;

Zasięg przestrzenny – miejscowy.

VII.2. ZWIERZĘTA I ROŚLINY ORAZ RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

W granicach planu nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Nie występują również inne obszary o podwyższonych walorach przyrodniczych, w tym zawierające stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Planowany rozwój zabudowy będzie się odbywał w miejscach charakteryzujących się przeciętnymi walorami fitocenotycznymi. Są to: nieużytki porolne w różnym stanie sukcesji, pola uprawne oraz zieleń towarzysząca istniejącej zabudowie. Tereny te na ogół są otoczone zabudową lub ciągami komunikacyjnymi, przez co są w znacznym stopniu izolowane od znajdujących się w otoczeniu ekosystemów.

Bezpośredni wpływ na rośliny będzie się przejawiać głównie poprzez zmniejszanie udziału powierzchni biologicznie czynnej, niszczenie roślin – głównie zbiorowisk roślinnych wykształconych na nieużytkach, częściowo zadrzewionych. Plan zakłada stosunkowo duży udział w zabudowie powierzchni biologicznie czynnej, co powinno łagodzić skutki procesów urbanizacyjnych.

Wystąpi presja na pospolite w środowisku zwierzęta, głównie gatunki synantropijne, zwłaszcza ptaki i drobne ssaki. Nie wystąpi natomiast negatywny wpływ ustaleń planu na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych (przez obszar planu nie przebiegają korytarze ekologiczne).

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego planu:

Rodzaj skutków – negatywne;

Waga skutków negatywnych – niewielkie;

Odwracalność procesów – nieodwracalne;

Zasięg przestrzenny – miejscowy.

VII.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Oddziaływanie na wody należy rozpatrywać w dwóch aspektach: w kontekście ich stanu sanitarnego oraz w kontekście ich zasobów, w tym warunków odpływu i retencji. O wpływie na stan sanitarny wód decydować będzie ilość i sposób odprowadzania i stopień oczyszczenia potencjalnie powstających na tych terenach ścieków oraz naturalna odporność środowiska na zanieczyszczenia. W przypadku wód powierzchniowych regeneracja może następować szybko, po ustaniu dopływu zanieczyszczeń. W przypadku wód podziemnych proces regeneracji będzie znacznie dłuższy.

W przypadku przedmiotowego obszaru szczególnie istotna jest ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Częstochowa E (GZWP nr 326), będącego źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Stopień zagrożenia zanieczyszczeniami infiltrującymi z powierzchni terenu jest tutaj wysoki - czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni do warstwy wodonośnej wynosi 2-5 lat. Wpływ na wody podziemne może być niekorzystny

w przypadku braku podłączenia nowych budynków do sieci kanalizacji sanitarnej i co za tym idzie ryzyku przedostawania się nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych (oczyszczalnie przydomowe) ścieków do gruntu.

Ustalenia planu respektują zakazy wynikające z ustanowienia strefy ochronnej wielootworowego ujęcia wody podziemnej Srocko-Olsztyn.

W przypadku wód powierzchniowych zagrożenie będzie dużo mniejsze i jedynie pośrednie, gdyż ani na obszarze planu, ani w jego bezpośrednim otoczeniu nie występują wody powierzchniowe.

Naturalna retencja gruntowa zostanie nieco ograniczona na skutek wzrostu powierzchni nieprzepuszczalnych (ulic, chodników, parkingów, dachów budynków). Zważywszy jednak na stosunkowo duży udział powierzchni biologicznie czynnej oraz ekstensywne wskaźniki intensywności zabudowy, a ponadto dobrą przepuszczalność gruntów, należy założyć, że zdecydowana większość wód opadowych, o ile nie całość, będzie w stanie zasilać wody podziemne.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego planu:

Rodzaj skutków – negatywne (nowe źródła zanieczyszczeń) i pozytywne (wprowadzenie priorytetu dla zbiorowego odprowadzania ścieków, mała retencja);

Waga skutków negatywnych – niewielkie;

Odwracalność procesów – odwracalne;

Zasięg przestrzenny – ponadlokalny.

VII.4. KLIMAT I POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Wpływ projektowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na warunki klimatyczne może się przejawiać poprzez emisję gazów cieplarnianych (oddziaływanie na klimat w skali globalnej) oraz poprzez zmiany mikroklimatyczne. Emisja gazów cieplarnianych wynikać będzie w głównej mierze ze spalania paliw (węgla, oleju lub gazu) w celach grzewczych. Przy spodziewanej skali zabudowy dopuszczonej planem wpływ na klimat w skali globalnej będzie pomijalny, natomiast zmiany mikroklimatyczne będą nieistotne.

Realizacja ustaleń projektu planu spowoduje powstanie dodatkowego zapotrzebowania na ciepło oraz zwiększenie ruchu samochodowego, skutkując dodatkową emisją pyłowo - gazową do atmosfery. Wzrost ruchu samochodowego może być istotny dla środowiska tylko w przypadku lokalizacji działalności usługowych ruchotwórczych. W dalszym ciągu negatywny wpływ na jakość powietrza będzie miała przede wszystkim niska emisja. Prawdopodobnie dodatkowa emisja wynikająca ze wzrostu ilości źródeł niskiej emisji zostanie zrównoważona poprzez działania ukierunkowane na ograniczanie niskiej emisji (termomodernizacja, wymiana pieców, stosowanie energii odnawialnej). Istotne będzie wdrożenia i egzekwowania znowelizowanych przepisów, w szczególności w zakresie uchwały nr V/36/1/2017 sejmiku województwa śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, ale także dotyczących utrzymania porządku i czystości w gminie oraz gospodarki odpadami. Ważne jest również kontynuowanie programów ograniczania niskiej emisji. Działania w tym zakresie pozostają poza regulacjami przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego planu:

Rodzaj skutków – negatywne;

Waga skutków negatywnych – nieznaczące;

Odwracalność procesów – odwracalne;

Zasięg przestrzenny – lokalny.

VII.5. POWIERZCHNIA ZIEMI I ZASOBY NATURALNE

Prognozowany wpływ na powierzchnię ziemi wiąże się głównie ze zmianami w ukształtowaniu (rzeźbie) terenu i przekształceniami pokrywy glebowej związanymi z procesem zabudowy terenu. Realizacja nowych inwestycji budowlanych może powodować takie przekształcenia powierzchni ziemi, które wpłyną na zmianę stosunków wodnych, mieszanie wierzchnich warstw gruntu, niszczenie lub zaburzanie profili glebowych oraz pogorszenie ich właściwości. Bezpośredni wpływ na powierzchnię ziemi polegać będzie na usunięciu wierzchniej warstwy i wyłączeniu biologicznej czynności gleby. Wpływ realizowanych na podstawie ocenianego dokumentu inwestycji na powierzchnię ziemi będzie uzależniony od rodzaju inwestycji. W przypadku inwestycji polegających na realizacji zabudowy jednorodzinnej wolno stojącej, wpływ ten będzie ogólnie niewielki (może powodować jedynie miejscowe przekształcenia powierzchni ziemi, polegające na zmianie ukształtowania terenu wskutek przemieszczania wierzchnich warstw gruntów oraz likwidacji lub zaburzaniu profili glebowych). Nieco większych przekształceń można się spodziewać na terenach „PU”. Budowa większych kubaturowo obiektów może wymagać znaczniejszych niwelacji terenu.

Usunięcie profilu glebowego i zmiany ukształtowania powierzchni ziemi w miejscach posadawiania budynków oraz wprowadzania powierzchni utwardzonych zasadniczo można uznać za nieodwracalne. Zaburzenia profilu gleby w związku z prowadzoną budową, w miejscach gdzie pozostanie powierzchnia biologicznie czynna - na której przywrócona zostanie szata roślinna, będą miały charakter długotrwały, lecz odwracalny.

Należy zaznaczyć, że grunty, które mogą zostać przekształcone w wyniku procesów inwestycyjnych, obejmują kompleksy glebowe o niskiej przydatności dla rolnictwa.

Nie wystąpi wpływ na surowce mineralne, gdyż pod obszarem opracowania nie występują udokumentowane złoża kopalin.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego planu:

Rodzaj skutków – negatywne;

Waga skutków negatywnych – umiarkowane;

Odwracalność procesów – nieodwracalne;

Zasięg przestrzenny – miejscowy.

VII.6. KRAJOBRAZ I ZABYTKI

Ocena krajobrazu rozumianego w kategoriach estetycznych (jako zbiór bodźców, oddziałujących na różne zmysły użytkownika) ma charakter subiektywny. Przyjmuje się jednak powszechnie, że o atrakcyjności krajobrazu decyduje występowanie takich komponentów, jak

urozmaicona rzeźba oraz użytkowanie terenów - w szczególności występowanie mozaiki lasów i wód oraz możliwość percepcji krajobrazu (zakres widoków, punkty kluczowe, ciągi widokowe, pozwalające na obserwację rozległych przestrzeni lub specyficznych elementów liniowych).

Według opracowania ekofizjograficznego do projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa "Plan 2020+" obszary planu zostały zaliczone do kategorii krajobrazów: „przeciętnego” lub „typowego”. Oznacza to, że krajobraz ten nie wyróżnia się zarówno negatywnie, jak i pozytywnie wśród krajobrazów województwa. Obszar ten znajduje się w otulinie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”.

Ustalenia planu nie powinny przyczynić się do powstania obiektów kubaturowych, czy sposobu zagospodarowania terenu wpływających istotnie na krajobraz (głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna). Istotne wydają się ogólne ograniczenia związane z gabarytami obiektów, wysokością zabudowy i geometrią dachów. Wiele w tym zakresie będzie też zależeć od przyjętych na etapie projektowania budynków indywidualnych rozwiązań architektonicznych.

Ustalenia planu przyczynią się do ochrony wartości dziedzictwa kulturowego w postaci 2 stanowisk archeologicznych, ujawnionych na rysunku planu.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego planu:

Rodzaj skutków – *negatywne i pozytywne*;

Waga skutków negatywnych – *niewielkie*;

Odwracalność procesów – *trudno odwracalny*;

Zasięg przestrzenny – *lokalny*.

VII.7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Skutki realizacji ustaleń projektu planu na środowisko będą mieć oddziaływanie lokalne. W tym kontekście należy uznać, że nie występuje znaczące transgraniczne oddziaływanie na środowisko w rozumieniu art. 104 Ustawy z dnia 3 października 2009 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

VIII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań zawartych w projekcie ocenianego dokumentu (a także rozwiązań kompensujących), zachodzi w przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań (w rozumieniu art. 3 pkt 17 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...]) na obszar Natura 2000. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektu planu, w prognozie wykluczono możliwość wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów). Wobec tego nie wystąpiła konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie w rozumieniu art. 54 ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...).

Projekt planu zawiera ustalenia mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności:

- zakazuje się lokalizowania przedsięwzięć stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności ryzyko wystąpienia poważnych awarii, w rozumieniu przepisów z zakresu ochrony środowiska,
- zakazuje się realizacji zamierzeń inwestycyjnych oraz prowadzenia działalności stwarzających uciążliwość dla sąsiednich nieruchomości w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu i wibracji oraz pola elektromagnetycznego przekraczających wartości dopuszczalne,
- zakazuje się stosowania rozwiązań technicznych, które mogłyby powodować przedostawanie się nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do ziemi,
- odprowadzanie ścieków ustala się w oparciu o wymagające budowy, odpowiednio do potrzeb, systemy sieci i urządzeń kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem stosowania zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz przydomowych oczyszczalni ścieków,
- nakazuje się odprowadzanie wód opadowych, zbieranych z powierzchni ulic i parkingów, w sposób wykluczający zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych,
- odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych ustala się, m.in. poprzez wykorzystanie indywidualnych systemów umożliwiających ich zatrzymanie w obrębie działki budowlanej lub obszaru objętego inwestycją, w celu ich użytkowego wykorzystania lub rozsączenia w gruncie, z zastrzeżeniem nie pogorszenia stosunków wodnych na nieruchomościach sąsiednich,
- zakazuje się takiego kształtowania powierzchni działki, który powodował będzie przekierowanie spływu wód opadowych i roztopowych na grunty sąsiednie i w sposób powodujący nieuzasadnione ograniczenie naturalnej zdolności retencyjnej gruntów,
- dopuszcza się stosowanie odnawialnych źródeł energii o mocy do 100kW, z wyjątkiem lokalizacji urządzeń wiatrowych i biogazowych,
- w zakresie ochrony przed hałasem określa się tereny, którym odpowiadają wymogi w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Ponadto plan wprowadza ograniczenia w zagospodarowaniu terenów poprzez wprowadzenie wskaźników minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Ma to zapobiegać nadmiernemu zainwestowaniu terenu, skutkującemu znacznemu pogorszeniu możliwości retencyjnych obszaru i jego cech mikroklimatycznych, a także tworzeniu barier w migracji zwierząt.

IX. PROPONOWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W związku z tym, że realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego następuje poprzez wydawane na jego podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę, skutki realizacji projektu wyrażać się będą we wpływie na środowisko konkretnych inwestycji. Oznacza to, że ocenę skutków realizacji planu należy przeprowadzać poprzez zbadanie wpływu na środowisko planów miejscowych i pozwoleń na budowę. Jest to możliwe w trakcie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, o której mowa w art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (ocena aktualności planu nie rzadziej niż raz na cztery lata, co najmniej raz w trakcie kadencji rady miasta).

W trakcie wspomnianej analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, należy skontrolować skuteczność realizacji dokumentu w zakresie:

- wykorzystania przestrzeni, głównie zasięgu terenów o różnym przeznaczeniu lub o różnych zasadach zagospodarowania;
- faktycznego użytkowania terenów, zwłaszcza w zakresie dopuszczalnych funkcji usługowych;
- parametrów i wskaźników urbanistycznych (dopuszczalna intensywność i powierzchnia zabudowy, minimalny udział terenu biologicznie czynnego, wysokość zabudowy);
- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego (nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w szczególności w art. 72 i art. 73 upoś);
- szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym dotyczących zakazu zabudowy.

Metody analizy zachodzących zmian korzystania ze środowiska powinny opierać się na wynikach państwowego monitoringu środowiska oraz informacji o korzystaniu ze środowiska i danych, wymaganych przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, w szczególności z pomiarów od przedsiębiorców prowadzących instalacje oraz zarządzających terenami. Należy zbierać sygnały i zasięgać opinii od społeczności lokalnej na temat ewentualnych uciążliwości oraz nieprawidłowego wykorzystywania i użytkowania terenów. Analizę wykorzystania przestrzeni zgodnie z zapisami planu należy dokonać metodami GIS, wykorzystując aktualne mapy zasadnicze i zdjęcia lotnicze, w razie konieczności uzupełniane pomiarami terenowymi.

W razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko organ ochrony środowiska powinien zobowiązać podmiot korzystający ze środowiska do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego, zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska. W przypadku wystąpienia szkód w środowisku lub niedopełnienia przez podmiot korzystający ze środowiska przepisów o ochronie środowiska, należy zastosować adekwatne środki, przewidziane w przywołanej ustawie, z uwzględnieniem przepisów ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. W razie stwierdzenia istotnych naruszeń postanowień planu miejscowego, należy wnieść do właściwego organu nadzoru budowlanego o wydanie decyzji nakazującej dostosowanie zabudowy i zagospodarowania działki budowlanej do wymogów planu miejscowego.

X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zlokalizowanego w rejonie ulicy Południowej i Olsztyńskiej, w miejscowości Turów w gminie Olsztyn, zgodnie z Uchwałą Nr V/59/19 Rady Gminy Olsztyn z dnia 4 czerwca 2019 r.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym stanowiącym prawo miejscowe. Stanowi on podstawę wydawania pozwoleń na budowę. Również prowadzone inwestycje budowlane wymagające zgłoszenia oraz zmiany sposobu użytkowania terenu na działce powinny być zgodne z ustaleniami planu.

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu planu sporządzono zgodnie z przepisami art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 53 tej ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Częstochowie.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zawiera następujące zasadnicze elementy: (1) charakterystykę i ocenę stanu środowiska (w podziale na podstawowe elementy środowiska) wraz z określeniem głównych problemów ochrony środowiska na obszarze gminy, w tym istotnych z punktu widzenia projektu planu oraz prognozowanych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu planu; (2) część prognostyczną, zawierającą ocenę skutków realizacji projektowanych ustaleń polityki przestrzennej na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie ludzi, z uwzględnieniem wpływów skumulowanych (wzajemnych oddziaływań poszczególnych elementów środowiska), a także: ocenę projektowanego dokumentu pod względem stopnia uwzględnienia zasad określonych w dokumentach rangi międzynarodowej i krajowej, proponowane działania ograniczające potencjalny negatywny wpływ skutków realizacji projektu planu na środowisko oraz sposoby monitorowania realizacji projektu planu.

W pierwszej części opracowania oceniono cechy i aktualny stan środowiska na terenach objętych projektem oraz w otoczeniu tych terenów. Z oceny tej wynikają główne uwarunkowania, jakie wpływają na rozwiązania planistyczne, w tym ograniczenia zagospodarowania przestrzennego. Stanowi to kontekst, w jakim oceniono wpływ ustaleń planu na szeroko rozumiane środowisko.

Budowa geologiczna i ukształtowanie terenu oraz warunki gruntowe nie stwarzają przeszkody w zagospodarowaniu terenu. Na analizowanym obszarze nie występują złoża kopalin, ani wartościowe użytki rolne. Nie ma też na tym terenie wód powierzchniowych.

Warunki mikroklimatyczne są zróżnicowane. Niżej położone tereny cechuje zagrożenie częstymi mgłami oraz przymrozkami. Zimą mogą się tu koncentrować zanieczyszczenia w powietrzu (słabe przewietrzanie). Jakość powietrza jest relatywnie dobra. Przeprowadzone w opracowanym w 2017 r. *Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego...* modelowanie poziomu zanieczyszczeń powietrza wskazuje na relatywnie dobry stan powietrza.

Znaczne zasoby wód podziemnych, stanowiące źródło zaopatrzenia ludności w wodę, znajdują się w Głównym Zbiorniku Wód Podziemnych Częstochowa E (GZWP nr 326). Wody te są czerpane poprzez wielootworowe ujęcie „Srocko-Olsztyn” przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. Ujęcie to posiada strefę ochronną ustanowioną

rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Cały obszar planu znajduje się w obszarze A. strefy ochronnej, gdzie zabronione jest: przechowywanie lokalizowanie składowisk, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, z wyjątkiem wód opadowych i roztopowych.

Obszar planu posiada relatywnie niskie walory przyrodnicze w skali gminy. Obecnie na terenie planu można wyróżnić zasadniczo 3 typy roślinności: zbiorowiska leśne (przeważnie o zaburzonej strukturze), zbiorowiska pól uprawnych oraz zbiorowiska ruderalne terenów zurbanizowanych. Nieużytkowane pola orne, głównie w sąsiedztwie lasów w dużym stopniu ulegają zarastaniu przez drzewa i krzewy.

W granicach planu i w jego najbliższym otoczeniu nie występują elementy sieci korytarzy ekologicznych województwa śląskiego. Trudno też wskazać na tym terenie korytarze ekologiczne niższej rangi.

Walory krajobrazowe obszaru planu są przeciętne. Brak na tym terenie elementów typowych dla krajobrazu jurajskiego. Obszar znajduje się poza granicami Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd, w jego otulinie.

Do podstawowych problemów ochrony środowiska należą: presja na wody podziemne (jakość, zasoby), wyłączanie gruntów z produkcji leśnej, presja na jakość powietrza (nowe źródła niskiej emisji) oraz zagrożenie hałasem.

Na obszarze planu nie występują obszary sieci Natura 2000. W bliskim sąsiedztwie obszaru planu (ok. 1100 m na zachód) znajduje się obszar specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja Olsztyńsko-Mirowska” (PLH240015). Ze względu na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i znaczą odległość od granic planu, jak również same ustalenia planu, należy uznać, że nie wystąpi znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.

W dalszej części oceniono wpływ ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska, w tym zgodność ustaleń planu z aktami prawnymi regulującymi zasady korzystania ze środowiska. Ustalono, że brak realizacji projektowanego dokumentu nie wpłynie istotnie na poziom presji na środowisko.

Oceniając wpływ na ludzi stwierdza się, że ustalenia planu nie wpływają istotnie na zwiększenie zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa ludności (ze względu na hałas, jakość powietrza, zagrożenia naturalne i inne zagrożenia powodowane działalnością ludzką).

Oceniając wpływ na rośliny, zwierzęta i bioróżnorodność zwraca się uwagę na fakt, że planowany rozwój zabudowy będzie się odbywał w miejscach charakteryzujących się przeciętnymi walorami przyrodniczymi. Plan zakłada stosunkowo duży udział w zabudowie powierzchni biologicznie czynnej, co powinno łagodzić skutki procesów urbanizacyjnych.

Oceniając wpływ na wody zwraca się uwagę na możliwy wzrost ilości odprowadzanych ścieków, w powiązaniu z planowanym rozwojem zabudowy. Przeciwdziałanie zagrożeniom dla wód, będzie polegać przede wszystkim na rozbudowie systemu odprowadzania ścieków.

Oceniając wpływ na powietrze atmosferyczne zwraca się uwagę na nowe potencjalne źródła niskiej emisji, przy czym nie przewiduje się możliwości wystąpienia istotnego wpływu na jakość powietrza.

Realizacja zabudowy przewidywanej w projekcie planu może powodować miejscowe przekształcenia powierzchni ziemi, polegające na zmianie ukształtowania terenu wskutek przemieszczania wierzchnich warstw gruntów oraz likwidacji lub zaburzaniu profili glebowych.

Oceniając wpływ na krajobraz ocenia się, że ustalenia planu nie powinny przyczynić się do powstania obiektów kubaturowych, czy sposobu zagospodarowania terenu wpływających istotnie negatywnie na krajobraz.

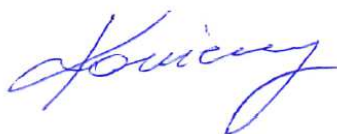
Projekt planu zawiera ustalenia mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. Dotyczą one m.in. ochrony powierzchni ziemi, ochrony wód, ochrony powietrza.

Katowice, 09.10.2020 r.

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany, Wiesław Konieczny, pełniąc funkcję kierującego zespołem autorów *Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zlokalizowanego w rejonie ulicy Południowej i Olsztyńskiej, w miejscowości Turów w gminie Olsztyn*, oświadczam, iż spełniam wymagania art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 283, ze zm.). Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Wiesław Konieczny

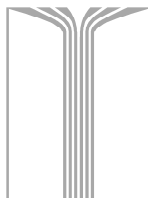

OPRACOWANIE WYKONANO

przez Zespół Biura Rozwoju Regionu Sp. z o.o.

mgr Wiesław Konieczny

mgr Wojciech Tomczyk

BIURO ROZWOJU REGIONU SP. Z O.O.
ulica Środkowa 5 **40-584 Katowice**

tel: 32 2052393

e-mail: brr@brr.com.pl